

Zitting 1975-1976

13 946

Verdrag en Aanbeveling betreffende de minimumleeftijd waarop arbeid mag worden verricht (Verdrag nr. 138 en Aanbeveling nr. 146 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar achtenvijftigste zitting); Genève, 26 juni 1973

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 31 mei 1976

Ter griffies van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen 2 juni 1976. De wens dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens een of beide Kamers of door ten minste vijftien leden van de Eerste Kamer dan wel dertig leden van de Tweede Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 2 juli 1976.

Ter voldoening aan het bepaalde in het tweede lid van artikel 60 en onder verwijzing naar het derde lid van artikel 61 van de Grondwet, de Raad van State gehoord, heb ik de eer u hierbij de Engelse en de Franse tekst en de vertaling in het Nederlands over te leggen van het op 26 juni 1973 te Genève tot stand gekomen Verdrag betreffende de minimumleeftijd waarop arbeid mag worden verricht (Verdrag nr. 138 aangenomen door de Internationale Arbeidsconferentie in haar achtenvijftigste zitting) en Aanbeveling nr. 146 (Trb. 1974, 71).¹⁾

Een toelichtende nota bij deze overeenkomst gelieve u hiernevens aan te treffen.

De goedkeuring wordt alleen voor Nederland gevraagd.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. van der Stoep

¹⁾ Nedergelegd op de bibliotheek ter inzage van de leden

TOELICHTENDE NOTA

IAO-Verdrag 138 en IAO-Aanbeveling 146 betreffende de minimumleeftijd waarop arbeid mag worden verricht, zijn aangenomen op de 58e Internationale Arbeidsconferentie (Genève, 26 juni 1973).

Zoals bekend heeft de Internationale Arbeidsorganisatie in de loop van haar bestaan op het stuk van het tegengaan van kinderarbeid een aantal verdragen aanvaard, waarvan sommige tot een speciaal terrein beperkt zijn (b.v. arbeid op zee, arbeid in de landbouw, arbeid aan boord van visschersschepen), doch andere een meer algemeen karakter dragen.

Bij deze laatste wordt enerzijds bedoeld op het verdrag geldend voor alle industriële arbeid, waaronder mede verstaan moet worden de stuwadoorsarbeid en de arbeid respectievelijk in de mijnen, in het wegvervoer, in het spoorwegvervoer en in de binnenvaart (Verdrag nr. 5 van 29 oktober 1919, herzien bij nr. 59 van 3 juni 1937) en anderzijds op het verdrag geldend voor alle niet-industriële arbeid (Verdrag nr. 33 van 12 april 1932, herzien bij Verdrag nr. 60 van 3 juni 1937). De herziening van beide algemene Verdragen in 1937 bestond in hoofdzaak in het brengen van de minimumleeftijd, waarop een kind arbeid mag verrichten, van 14 op 15 jaar.

Zoals bekend werden de Verdragen 5 en 33 door Nederland bekrachtigd (resp. bij de wet van 21 juli 1928 (Stb. 341) en bij de wet van 12 juli 1935 (Stb. 433)).

De Verdragen 59 en 60 komen blijkens artikel 10, vierde lid, van het Verdrag 138 ipso jure te vervallen, zodat de goedkeuringsprocedure met betrekking tot deze verdragen hier te lande reeds in het beginstadium is gestopt.

Tijdens haar 58e zitting in juni 1973 heeft de Internationale Arbeidsconferentie een nieuw verdrag (nr. 138) met daarbijbehorende aanbeveling (nr. 146) aangenomen met betrekking tot de minimumleeftijd, waarop arbeid mag worden verricht.

Dit verdrag is blijkens zijn considerans bestemd om geleidelijk alle bestaande Verdragen op dit terrein te vervangen.

In verband hiermede voorziet *artikel 2* dat iedere lid-staat voor alle arbeid één minimumleeftijd vaststelt, die moet aansluiten op de leeftijd waarop de leerplicht eindigt, maar in ieder geval niet lager mag zijn dan 15 jaar.

Voor de situatie in Nederland zal dit geen probleem opleveren, aangezien de Arbeidswet van 1919 en de Leerplichtwet van 1969 bij de wet van 6 mei 1971 (Stb. 256) zodanig zijn gewijzigd dat in het algemeen het verrichten van arbeid door leerplichtige kinderen of kinderen jonger dan 15 jaar niet mogelijk is.

Het verdrag bevat op bovenvermelde algemene regel een aantal uitzonderingsbepalingen, waarvan ook in Nederland gebruik wordt gemaakt. Zo opent *artikel 4* de mogelijkheid bepaalde arbeid van het verdrag uit te sluiten, indien toepassing daarvan te grote problemen voor de overheid zou opleveren. Van deze bevoegdheid is in Nederland slechts gebruik gemaakt voor wat betreft kinderen en jeugdige familieleden (tot en met de derde graad) van de schipper van een binnenvaartuig, voor zover deze op het schip bij hem inwonen (*artikel 92* van de Arbeidswet). Deze uitzondering geldt echter niet voor een zeeschip (Koninklijk besluit van 16 november 1946), Stb. G 322, *artikel 1*).

Voorts maakt *artikel 7* van het verdrag het mogelijk toe te staan dat lichte arbeid wordt verricht door jeugdigen van minstens 13 jaar, mits deze arbeid ongevaarlijk is en geen inbreuk maakt op de leerplicht. In Nederland moet wat deze uitzondering betreft worden gedacht aan het verrichten van lichte landbouwarbeid, momenteel nog geregeld in het Koninklijk besluit van 24 mei 1956, Stb. 280. De daarin genoemde leeftijd van 12 jaar zal ingevolge een wetsontwerp dat onlangs aan de Staten-Generaal is aangeboden (zitting 1974-1975, nr. 13 547, nr. 1 e.v.), worden vastgesteld op 13 jaar, waarna bovengenoemd Koninklijk besluit zal worden ingetrokken.

Verder geeft het tweede lid van *artikel 7* een voorziening ingeval een 15-jarig kind nog niet aan de leerplicht heeft voldaan. Dit geval is in Nederland

geregeld in artikel 9, tweede lid van de Arbeidswet. Ten slotte zij vermeld dat *artikel 8* van het verdrag de mogelijkheid openlaat om in individuele gevallen toe te staan dat kinderen deelnemen aan activiteiten als culturele manifestaties. Dit is in Nederland mogelijk door hantering van artikel 9, onder (a), van de Arbeidswet.

Aanbeveling 146 bevat een aantal bepalingen welke deels als een aanvulling op het verdrag zijn te beschouwen (de punten 6–12) deels ook betrekking hebben op onderwerpen welke buiten het kader van de minimumleeftijd vallen, zoals de tewerkstelling, de beroepsopleiding, de welzijnszorg, de sociale zekerheid en de arbeidsvoorwaarden. Ook wat deze aanbeveling betreft kan worden vermeld dat Nederland voldoet aan hetgeen daarin wordt gesteld.

De regering van de Nederlandse Antillen acht medegelding voor haar land van het verdrag niet wenselijk; medegelding zou voor de Nederlandse Antillen betekenen dat de Arbeidsregeling 1952 welke algemene minimumleeftijdsgrenzen bevat, gewijzigd zal dienen te worden. Daar echter van overheidswege getracht wordt de economische ontwikkeling te verbreden, wordt wijziging van de Arbeidsregeling 1952 niet opportuun geacht.

Het verdrag zal derhalve voor wat betreft het Koninkrijk alleen gelden voor Nederland.

De Minister van Sociale Zaken,
J. Boersma

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
L. J. Brinkhorst